بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު

ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2019/HC-A/165
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:

* ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް:

* ނަން: މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ޙުސައިން
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A294754
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ހަޒާރުމާގެ / ސ. ހިތަދޫ
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މ. ސްވިސްނާ / ކ. މާލެ

- ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚު: 03 ރަޖަބު 1440 / 10 މާރިޗު 2019
- ނިމުނު ތާރީޚު: 18 ރަމަޟާން 1440 / 23 މެއި 2019

- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ކޯޓު އަމުރު:

* ނަންބަރު: 145-J/MA/2019/284
* ނިންމި ކޯޓު: ޖުވެނައިލް ކޯޓު
* މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު
* ނިންމި ތާރީޚު: 21 ފެބްރުއަރީ 2019

- މައްސަލަބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ޙަމީދު   އިސްވެރި ފަނޑިޔާރު ޝުޖާޢު އުސްމާން   ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒާކިރުއްލާ

(ރިޔާސަތު)

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/284 ކޯޓު އަމުރު އާއި ކޯޓުން ނެރެފައިވާ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފުވާކަމަށް ބުނެ އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުން ބަލައިފައިވާ މައްސަލައެކެވެ.

މި މައްސަލައާގައި ދަޢުވާކުރެވިފައިވާ ފަރާތަކީ ސ.ހިތަދޫ، ހަވާރުމާގެ / މުހައްމަދު އިބްރާހީމް ޙުސައިން (ދ.ކ.ކާޑު ނަންބަރު: A294754) އެވެ.

- **ފާހަގަ ކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

01. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/284 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ އަމުރަކީ، ސ.ހިތަދޫ، ހަވާރުމާގެ / މުހައްމަދު އިބްރާހީމް ޙުސައިންގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ މަސްތުވާތަކެއް ބޭނުންކުރުމާއި ގަނޑުވެރިޔާއި ވިޔަފާރިކުރުމުގެ މައްސަލާގައި ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން އޭނާ ބަންދުން ބަހައްޓަން އަމުރުކޮށް ނެރެފައިވާ ކޯޓުއަމުރެއްކަން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

02- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/284 ކޯޓު އަމުރު ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން 03 (ތިނެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅައި އިސްތިއުނާފުކުރެއްވުމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކަވައިފައެވެ.

- **ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ:** ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/284 ކޯޓު އަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި، އެޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި، އެޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނެރެފައިވާ އަމުރެއްކަމަށްބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.
- **ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ:** ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/284 ކޯޓު އަމުރަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 63 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަކާ ނުލައި ނެރެފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.
- **ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ:** ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި "މަތީމަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް އެއަށްވުރެ ދަށު މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ތަބާވާންވާނެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ނެރެފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

3- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/284 ކޯޓު އަމުރަށާއި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަށާއި އެނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން ދެ ފަރާތުން ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކަށާއި މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ލިޔެކިޔުންތަކަށާއި، ގުޅުންހުރި ޤާނޫނުތަކާއި ޤަވާޢިދުތަކަށް ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ޝަރީޢަތަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

3.1 **ފުރަތަމަކަމަކީ،** 2019 ޖޫން 08 ވަނަ ދުވަހު 17:30 ހާއިރު ސ. ހިތަދޫ، ހަޖާރުމާގެ / މުޙައްމަދު ޢިބާދަތު ޙުސައިން އާއި ގދ. ފިޔޯރީ، ގަދަރުކާޑިމާގެ / އަރްޝަދު އަޙްމަދު އާއި އިލްޔާސް

ބަޔަކު ގުޅިގެން މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރުން އެތަކެތި ގެންގުޅުމާއި އެތަކެތީގެ ވިޔަފާރިކުރާކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވުނު މައްސަލާގައި، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MF/2019/286 "ބަންދާމެދު ގޮތެއްނިންމުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު" އިން މުހައްމަދު އިބްރާހީމް ހުސައިން 2019 ފެބުރުއަރީ 20 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 07 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓައި ދިނުމަށް އެދުމުން، މިމައްސަލާގައި ފުރިހަމަ ތަޙުޤީޤެއް ހިންގުމަށް ފުލުހުންނަށް ދުވަސްތަކެއް މިނާގެ ތަޙުޤީޤު ކުރިޔަށް ގެންދެވޭނެ ގޮތެއް ނެތް ސަބަބު މިނާގެ ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް ހޯދައިދިނުމަށް މުހައްމަދު އިބްރާހީމް ހުސައިން އިތުރަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ސަބަބު ނެތްކަމަށް ބަލައިގެން ސަރުކާރުން ބަލާއިރު މުހައްމަދު އިބްރާހީމް ހުސައިން ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް 2019 ފެބުރުއަރީ 21 ދުވަހު ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ޙުކުމްކުރައްވައިފައެވެ.

3.2- ދެވަނަ ކަމަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި، އެޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ މީހާއާމެދު ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށް އޭނާ ކުރިކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭ މިންވަރަށް ހެކި ހުރުމާއެކު، އަދި އޭނާ ބަންދުން ދޫކޮށްލިޔަނަމަ، މުޖުތަމަޢަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަމަށް ބެލެވޭނަމަ، އެހެނިހެން ސަބަބުތަކާއި ނިސްބަތުން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ފެނިއްޖެނަމަ ޤާނޫނު ހިންގާ އިދާރާތަކުން އެދިއްޖެނަމަ، ބަންދުކުރުމަށް މިހާ ބަންދުކުރުމަށް ފެނިއްޖެނަމަ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަޖިސްޓްރޭޓް ނުވަތަ ފަނޑިޔާރަކަށް އިޚްތިޔާރު، ކުށުގެ ބާވަތާއި ކުށުގެ ކަމާބެހޭ މިންވަރާއި ބަލާކަށްޖެހޭކަމާއި،

ޙުކުމްކުރުމާ ބަލާއިރު މައްސަލައަށް މުހައްމަދު އިބްރާހީމް ހުސައިންގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށް ބަލައިފައި މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރުން، ގެންގުޅުން، ޖެހިފައިކުރުމުގެ ކުށް ކަމަށްވާއިރު، ޤާނޫނު

ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި މަސްތުވާތަކެތި ޓެސްޓުކުރުމުގެ ކުރީ ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށެއްގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްތަކުން އެނގެންއޮންނަކަމާއި، އަދި މަސްތުވާތަކެތި ޓެސްޓުކުރުމުގެ މުޖުތަމަޢުން ނުރައްކާތެރިކަން ބޭނުން ކުރުގެ ބަދަލު ތަކެއްކަމުން ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/SC-A/33 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނައިރު، މިމައްސަލައާއި ގުޅިގެން މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ފޮރެންސިކް އެނާލިސިސް ރިޕޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MF/2019/286 "ބެންޒޯޑައިއަޒެޕީން ޑެރިވޭޓިވްސް ފެނުނު ޓްރޭސް" އަށް ބަލާއިރު މުޙައްމަދު ޢާބިދު ޙުސައިންގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށަކީ ތުހުމަތުކުރެވޭ މިންވަރަކަށް ހުރި ޖެހިފައިވާ ހުށަހެޅިފައިވާކަން އެނގޭކަމާއި،

އެހެންކަމުން މުޙައްމަދު ޢާބިދު ޙުސައިންގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށަކީ ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށެއްކަމުން ކަސްޓަޑީގައި އޮތުމުގެ މުއްދަތާއި، މި މައްސަލައިގައި މުޙައްމަދު ޢާބިދު ޙުސައިންގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވުނު ކުށާ ގުޅިގެން ހިފެހެއްޓުމަށް ފެނިގެން ކަސްޓަޑީގައި އަދި އެފަދަ ކުށްތަކުގައި މުޖުތަމަޢުގެ ފަރާތެއްގެ ބަންދުގައި ބޭތިއްބުމަކީ ކަސްޓަޑީގައިވާ އުސޫލުތަކަށް ބަލާއިރު؛ މި ފަދަ މުއްދަތުތަކެއްގައިވާ ފަރާތެއް ދޫކުރައި ނުކުމެވޭ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާތެރި އެއްކަމެއްކަމަށް ބަލަންޖެހޭކަމަށެވެ.

3.3 **މިންވަރަ ކަމަށް،** އިސްވެ ބަޔާންކުރެވިދިޔަ ސަބަބުތަކާއި އެކުލެވިގެން ހުކުމުން މިމައްސަލަ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފެނަލްދާއިރާގެ އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/284 ކޯޓު އަމުރަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ކަމަށާއި،

ނަމަވެސް މުޙައްމަދު ޢާބިދު ޙުސައިންގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށުގެ މައްސަލަ ކުރިމަތިލާ ކޯޓަށް މިއަދު ހުށަހެޅި ޝަރީޢަތުގައި އެއް މައްސަލައެއް ކަމުން، އެ މައްސަލައިގައި މުޙައްމަދު

ޢުބާދަތު ހުސައިނުގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމަންޖެހޭނީ އެމައްސަލަ ބަލާ ކޯޓުން، އެމައްސަލަ ބަލާ ވަސީލަތްތަކާއި، އެހެންކަމުން، މުޙައްމަދު ޢުބާދަތު ހުސައިން ބަންދުގައި ބަހައްޓަވައިދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އިސްވެ ފާހަގަ ކުރެވިފައިވާ ކަންކަމުގެ އަލީގައި ގޮތެއް ކަނޑައަޅައިދޭން ޖެހޭނީ ކަމުގައެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކާއި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަންކަން އެގޮތަށް ހުރުމުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/284 ކޯޓު އަމުރުން ސ.ހިތަދޫ، ހަޖާރުވާގެ / މުޙައްމަދު ޢުބާދަތު ހުސައިން ޝަރުޠުކޮށް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ނިންމި ބާޠިލުކޮށް، މުޙައްމަދު ހުސައިނުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށުގެ މައްސަލައިގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް މިހާރު ހުށަހަޅާ ޝަރީޢަތުގައި އޮތް މައްސަލައެއް ކުރިން މުޙައްމަދު ޢުބާދަތު ހުސައިން ބަންދުގައި ބަހައްޓަވައިދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، މި ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ އަލީގައި މުޙައްމަދު ޢުބާދަތު ހުސައިނުގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމަންޖެހޭކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ހައިކޯޓުގެ ތިން ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމްކުރީމެވެ.